

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Kraftigt virke och tunga armeringsnät gör arbetet rätt hårt. Arbetet är dock inte på något sätt svårt.

TIDSÅTGÅNG:

Räkna med ett par dagar.

PRISBILD:

Pergolan på bilderna kostade cirka 3 200 kr.

Redan första sommaren förvandlar klätterväxterna virket till levande stolpar och armeringsnätet till ett grönt tak.

Med sina gröna väggar och tak bidrar pergolan till en mysig och trevlig, nästan intim miljö i trädgården. Här har klätterväxterna fått ett tak av armeringsnät, och det täcks snabbt av blad och blommor.

Pergola med nättak

När tomten är för öppen och saknar något grönt, kan en pergola vara lösningen. Den delar upp tomten och med sina gröna väggar och tak bidrar den till en mysig, trevlig och nästan intim miljö. Och när väggarna blivit täta fungerar de dessutom som insynsskydd.

Pergolan byggs som en enkel konstruktion med ett antal stolpar och ovanpå dem en ram av trä. Här har vi valt att lägga ett armeringsnät på ramen för att ge klätterväxterna bästa chans att bilda ett tätt, grönt tak.

När man köper nätet är det ofta rostigt, men det gör inget för färgen passar ihop med de gröna, tryckimpregnerade stolparna och så småningom täcks nätet helt av klätterväxterna.

Här fästs en av hörnstolparna i huset och det ger stabilitet åt pergolan. Denna förbättras åtskilligt av armeringsnätet som skruvas fast upptill.

När nätet har skruvats fast förstärker det hela pergolan

Stolparna reses

Hur stolparna ska sättas fast beror på den jord du har i trädgården. Är det lätt att gräva, kan du nöja dig med att sticka ner dem i cirka 90 cm djupa hål. Är det svårt att gräva bör du fästa stolparna i plintar, som inte behöver grävas ner lika långt. Om jorden är lös är det en fördel att blanda återfyllnadsjorden med torrbetong, är jorden fast är det kanske inte nödvändigt.

Här har ena stolpen fästs i huset och det ger styrka åt hela pergolan, och därför räcker det att ställa stolparna i grävda hål. Stolparna står på spikrak linje efter varandra med ett avstånd på 180 cm.

1 Mät upp för stolparna och gräv ner dem cirka 90 cm, så att tjälen inte flyttar dem. Hålet ska vara så stort att återfyllnadsjorden kan stampas fast ordentligt hela vägen runt stolpen.

För var 10–15:e cm stampas jorden.

2 Ställ stolpen i hålet och fyll tillbaka jorden i omgångar medan du kollar med vattenpass hela vägen runt att stolpen står lodrätt. Om du gjuter fast stolpen, fixeras den med snedsträvor medan betongen härdar.

TIPS

Placera stolparna så att ramen ovanpå passar ihop med nätet. Här är maskorna 10 x 10 cm och nätet läggs så att de yttersta maskorna hamnar mitt på ramen. Nät finns i flera storlekar med olika stora maskor (upp till 20 x 20 cm) och med olika tjocka trådar (mellan 4 och 12 mm).

MATERIAL

Snabbväxande växter på nätet. Pergolan blir bara snyggare och snyggare i takt med att klätterväxterna sprider sig på stolpar och nät. Lämpliga klätterväxter är klätterros, kaprifol, klematis och blåregn.

3 Stolparna ska stå i rak linje och justeras in mot en linna som du har spänt upp. Stolparna ska också stå parallellt med husväggen. Linan fästs i väggen med en spik som knackas in i en fog. I den andra änden fästs linan i den första stolpen.

4 Sätt en liten distansbricka eller kloss på den stolpe där du fäster linan. Tanken är att alla stolpar ska placeras precis intill linan, men skulle en av dem trycka linan några millimeter, kan resten av stolparna hamna snett.

Ramen och nätet

När stolparna är på plats är det dags att göra ramen, som nätet sedan ska fästas på. När nätet har lagts upp och fästs med kabelklämmor och skruvar, fästs en tvärgående regel cirka mitt på de längsgående reglarna i ramen.

Den tvärgående regeln stöttar nätet och förstärker konstruktionen som nu blir mer vridstöv. Regeln kan även fästas innan nätet läggs på plats.

De längsgående reglarna ställs på högkant i urtag längst upp på stolparnas utsida, där de skruvas fast.

För att få pergolan att passa in på bästa sätt, har ena hörnet på den kapats. Där ska det senare sättas en snedsträva som stöttar ramen.

1 Regeln fästs med rostfria skruvar på 6 x 90 mm. Vanliga skruvar rostar snabbt i tryckimpregnerat trä. Virket är inte dimensionsfast så därför används ett gammalt snickarknep: regeln sticker upp och ut 5 mm från stolpen.

2 Den ena långsidan görs kortare eftersom ena hörnstolpen annars skulle stå i vägen när man går till terrassen. Såginkeln hittar vi genom att lägga den tvärgående regeln ovanpå den längsgående och rita.

3 De två reglarna limmas och skruvas ihop. Här ska man förborra så att träet inte spricker. De två sista tvärgående reglarna kan fästas nu eller senare, när nätet har kapats och lagts på plats.

4 Nätet läggs upp på ramen så att vi kan markera var det ska kapas för att passa till formen. När vi har markerat tas nätet ner på marken.

5 Nätet kapas med vinkelslip. Vi har valt ett nät med en trådtjocklek på 8 mm. Det verkar kanske i mesta laget, men när växterna har täckt nätet och snön ligger tjock, så krävs ett starkt nät.

VIKTIGT

Stolpen ska vara minst 50 mm tjock när du har gjort urtaget för den längsgående regeln i ramen. Är denna t.ex. 70 mm tjock och stolpen 100 mm, så låter du regeln sticka ut 20 mm. Det gör inte så mycket, bara regeln skruvas fast ordentligt.

TIPS

Pergolan ger mycket lä om du sätter nät även på en av sidorna (eller båda), för då kan klätterväxterna sprida sig och bilda en tät vägg. Det finns ingen anledning att ha en kraftig trådtjocklek på sidonäten.

6 Näten fästs på reglarna med galvaniserade kabelklämmor och 4 x 40 mm rostfria skruvar.

7 De tvärgående reglarna fästs mellan stolparna med byggbeslag (om du inte vill tappa ihop delarna). Stryk gärna allt trä med träolja innan du avslutar med att plantera klätterväxter i mulldjord runt varje stolpe.

Armeringsnätet fästs med galvaniserade kabelklämmor och kullerförsänkta skruvar.

Det ena hörnet har geringsfogats.

De vågräta reglarna läggs i urtag i stolparna.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

100 x 100 mm tryckimpregnerat trä:

- 7 stolpar à 3,6 m

50 x 100 mm tryckimpregnerat trä:

- 17 m till reglar ovanpå stolparna

Armeringsnät, 8 mm trådtjocklek,

10 x 10 cm rutor:

- 1 tak, 2 x 5 m (ska kapas)

Dessutom:

- Rostfria skruvar, 6 x 90 mm
- Rostfria skruvar, 4 x 40 mm, kullerförsänkta
- Kabelklämmor, galvaniserade, 10 mm

Specialverktyg

- Jordborr
- Vinkelslip

[Före]

Det är sol på terrassen på eftermiddagen, men den är utsatt för bläst och insyn.

[Efter]

Klätterväxterna tar sig snabbt och redan samma sommar är de på väg upp över taket.